

DÜNAMIIT VÖÖLE

Kauhava, detsember 1992

Antti kavatses end Kauhava Säästupangas õhku lasta. Dünamiit vööle ja süütenöör põlema. Nii mõtles ta teha. Antti oli sellest Anjale juba varem märku andnud, aga seekord tajus naine, et mehel on tõsi taga. Anja kohkus ja helistas Teppole, kelle Antti omal ajal ansambli Võluöö trummariks oli kutsunud. Mehed olid sõpradeks saanud juba esimeses klassis. Võluöö oli Lõuna-Pohjanmaa mänginud sadade tantsuõhtute saateks, kuid nüüdseks juba kaua aega tagasi tegevuse lõpetanud. Teppo oli kuulnud, et Antti põeb masendust, arvatavasti firma pankroti tõttu. Aga et lausa enesetapumõtted? Sõbra süda tõmbus valust kokku. Anja ütles Teppole telefonis, et mõistab mehe meeleheitliku plaani põhjusi.

„Südamepõhjani solvunud, muserdunud inimene võib kõiksugu plaane välja mõelda, kui tema elutöö hävitatakse,“ ütles ta selgituseks ja lisas, et Antti raviarsti arvates polnuks sellises olukorras sunnivahenditest mitte mingit kasu. Kui masendunu pandaks suletud osakonda, pöörduks ta viha ka perekonna ja lähedaste vastu. Anja oli arstile rääkinud, kui tähtis Võluöö Antti jaoks on ja et bändikaaslastega suhtlemine oli katkenud Antti firma kasvades, kuna eraettevõtjal ju vaba aega praktiliselt polnudki. Arsti arvates võinuks nendega suhtlemine nüüd Anttit aidata. Siis saaks Antti taas tulevikulootusi hellitada ja samas ka tõestuse, et teda pole hüljatud.

Anja hääles lootusetust tajudes küsis Teppo kohe, millal võiks Anttit vaatama tulla.

„Homme kuue paiku. Siis olen juba töölt koju jõudnud,“ vastas Anja.

„Bassist Salo Jukkaga on olnud juttu bändi ellu äratamisest, lihtsalt harrastusena. Plaanis on kutsuda vanad pillimehed suve lõpul kokku. Antti on küll viimane, kellelt oleksin sellist ähvardust oodanud. Nii helge ja reibas mees. Ei läinud kunagi närvi suurimagi takistuse puhul. Loodetavasti ei hakka ta oma ähvardust enne homset õhtut ellu viima,“ lausus Teppo ja lubas kokkulepitud ajal tulla.

MAKAROV KOHVIKULAUAL

Ingo ja Mart, Tallinn-Orumetsa, 3. mai 1992

Ingo tõmbas auto eesukse pauguga kinni. Sellest indu saades tõi Mart kuuldavale ainsa soomekeelse reklaamlause, mida teadis: „Lujaa laatua Lada!“, ning lükkas esimese käigu sisse. Käigukast rakis, aga sõit läks lahti. Lada löikas läbi asfaldi kohal hõljuva udukardina. Ees seisis kahesaja viiekümne kilomeetri pikkune nüris-tav teekond. Esimesed sada kilomeetrit nägi maastik maanteid ääristavate lagedate põldudega välja koguni üksluisem kui Lõuna-Pohjanmaal. Ingo oli selliste põldude keskel üles kasvanud. Meeste sihiks oli Lõuna-Eesti väikelinn Orumetsa. Seelses kultuurimajas pidi mõne tunni pärast selguma neile mõlemale olulise ettevõtmise käekäik. Orumetsa linnajuhid lasid nimelt kohalikel elanikel otsustada, kas korraldada linnas kahepäevane muusikafestival. Augustikuise üritusega taheti tähistada aasta eest välja kuulutatud Eesti Vabariigi taasiseseisvumist. Festivali toimumine polnud veel kindel, aga Ingo oli nõustunud peaesineja palkamist kopsaka summaga toetama. Orumetsa elanike eitav otsus oluks tagasilööks, millega Ingo oleks kaotanud hunniku dollareid, ja tema tore töökoht, reisibüroo Tallinnas, peaks ehk üldse ukсед kinni panema.

Mart soovis samuti, et rahvas oleks festivali korraldamise poolt. Üritus andnuks talle võimaluse näidata, et suudab oma helivõimenditega teenindada ka publikurohkeid festivale.

Festivaliplaanile oli aga tekkinud tugev vastuseis. Linnas oli käimas jõuline festivalivastane kampaania. Selle eesotsas oli sama mees, kes pidi peagi esseisvat koosolekut juhatama hakkama.

Sitting back in a Cadillac. Ain't got no worries at Bourbon Street ... Everything is keeping high ...

Lada tagaakna juurde ehitatud kõlaritest kõlas ansambli Hurriganes¹ hoogne lugu. Selles kirjeldati päikeselõõsas suplevat, õhtuste rõõmude ootel New Orleansi. Laul „Bourbon Street“ oli vastuolus halli hommikuuduga Lada tuuleklaasi taga ja määrdunud pruunide laikudega tee ääres. Teeveer oli sama räpane kui kogu Nõukogude aja järgne eluolu.

Eesti oli Nõukogude Liidu surmatõmblustes kui ime läbi vabaks saanud. Idapiiri tagant tulnud bandiidid kasutasid aga algusaegade kaost röövides ja varastades ära. Inflatsioon sööstis raketina tuhande protsendini. Peaaegu iga kolmas tööealine oli töötu, neid polnud lihtsalt enam vaja. Nõukogudeaegsete tehaste ustel rippus silt „Suletud“, kuna vabariik oli hakanud majanduselu uude usku vormima. Tarbekaubad ja toiduained kadusid poeriitulitelt, muutusid defitsiidiks. Oli taasisesesivunud Eesti esimene kevad.

Pisut üle kolmekümnesed sõbrad sõidu alguses eriti ei rääkinud. Ingo peaaegu lamas esiistmel röötsakil, nahktagi krae üles tõstetud. Tema laud vajusid aeg-ajalt kinni. Kuklas pikaks jäetud hele juuksepeahmakas turritas pealael kui noorel David Bowiel.

Mardi kiilakaks kippuvat pealage katval nokatsil oli ruuduline lipp tekstiga „Rally“. Teksatagi avaratest varrukatest välja ulatuvad käed pigistasid vabisevat rooli. Suunurgas tossavat sigaretti raputas ta aeg-ajalt Lada standardvarustusse kuuluvasse tuhatoosi.

Mõlemad olid öösel vähe maganud. Ingo oli näinud painajalikku und. Unes oli ta rappunud Siberisse kihutava loomavaguni sõnnikusel

---

¹ Hurriganes – kuulus Soome rokkbänd, mis tegutses aastail 1971–1984, 1988 ja uuesti aastast 1998. *Siin ja edaspidi autori märkused.*

põrandal. Ärgates oli ta higist märg ja peaaegu voodist välja kukkunud. Ta oli juba paar kuud sellist ahistavat und näinud ja teadis, et põhjuseks on mure festivali pärast, millel tundus olevat rohkelt võimalusi ebaõnnestuda.

Pärast virgutavat duši all käiku oli Ingo vaikselt korteriuksest välja läinud, et mitte magavat kihlatut äratada. Inga oli varieteest, kus ta õhtuti koos töökaaslastega saalitäit publikut lõbustas, alles pärast südaööd koju jõudnud.

Esseisev koosolek oli ka Mardi und häirinud. Ta tõusis kella kolme paiku öösel üles ja läks kladest kontrollima, kas oli tähtsa tööotsa helivõimenduse puhul ikka kõike arvesse võtnud. Üritus tekitas Mardis ärevust juba nüüd, kuigi festivali alguseni oli aega üle kolme kuu.

Ingo ja Mart olid tutvunud kolm aastat tagasi ühes vanalinna baaris Vennaskonna kontserdil. Neist said paarimehed töötstel, mis tehti Mardi helivõimendusseadmetega. Tema võimsat kõlarisüsteemi kutsuti PA-ks, mis oli lühend ingliskeelsest Public Addressist.

Ingo töötas Tallinnas Soome reisibüroo esindajana. Ta oli juba niisama hästi kui valmis ühiskonnateaduste magister, ainult magistritöö oli veel tegemata. Asi venis, sest töö reisibüroos ja elu äkiline muutumine Eestis tundusid nüüd palju põnevamad.

Helsingi sõbrad kutsusid Ingot igaveseks üliõpilaseks. Sellest ei teinud ta välja, sest tal oli kindel otsus asi kunagi lõpule viia. Magistritöö teemat ta juba teadis. See pidi andma vastuse küsimusele, kas eelmisel suvel Eestis toimunud riigikorravahetus oli revolutsiooniline või mitte. Ingo tähelepanekute järgi olid tüüri juures endiselt samad nõukogudeaegsed võimumed.

Ingo tuttavad ei saanud aru, mis küll üht arukat, vabal ajal muusikat ja sporti harrastavat meest sinna süngesse itta tõmbab. Sellisena kujutasid Eestit ette enamasti need, kes Soome lahe lõunakaldal kunagi käinud polnud.

„Soome elu on üksluine. Kui nõukogude kadalipust läbi käinud eestlased oma maa arengule hoo sisse lükkavad, sünnib midagi sellist, millest Soomes undki pole nähtud. Ja ega selleks kuigi palju aega kulu,“ seletas ta kahtlejatele ja sai vastuseks naerupahvaku.

Ka Ingo isa Antti pani poja tehtud valikut imeks. Ingo oli kahju, et ka kunagi Nõukogude Eestis töötanud isa samamoodi mõtles nagu asjatundmatud õpingukaaslased. Transpordifirma omanikust isa pidas teda sihituks ekslejaks. Isa meelest ei austanud poeg soomelikke väärtusi ega mõistnud elu praktilist külge. Ingo olnuks õigel kohal vaid perefirmas isa etteaatud vabu kundes. Isa oli rahul üksnes sellega, et poeg oli õppinud mängima vanaisalt seitsmeaastaselt kingiks saadud kaherealist lõõtspilli.

Ingo ema oli hoopis teist sorti inimene. Ta kaitses poja seiklusjanu ja uudishimu. Kõigil noortel polnud ema meelest vaja tema mehe kombel juba leerieas oma eluteed täpselt ette teada.

„Kes elus korduvalt varba vastu kivi ära lööb, õpib siin maakeral samme seadma,“ torkas ema kord ühel isa ja poja arupidamisel vahele.

Mart surus Ladal gaasi põhja, kuna Tartu maanteel polnud nii varasel hommikutunnil veel eriti liiklust. Ta töötas sadamas valvurina ja oli saanud paar vaba päeva. Nagu Eesti ettevõtlikud mehed ikka, pidas Mart mitut lisaametit, teenides rubla siit, kopika sealt. Peatöö kõrvalt tegutses ta ühes Lasnamäe üheksakorruselises hoones majahoidjana. Vahel käis ta ka ühe tuttava garaažis autosid putitamas.

Mardi kõige uuem haltuura oli kõlarite ja valgusaparatuuri laenu-tus mitmesuguste ürituste tarbeks, kontoripralledest laulupidudeni välja. Kõlarid, võimendid, prožektorid ja kvaliteetsed mikrofonid oli talle hankinud ettevõtlik nõbu, kes Tallinna ja Stockholmi vahet sõitva laeva meelelahutusprogrammi jaoks Eesti bände, tantsijaid ja mustkunstnikke vahendas. Mardi saadud seadmed olid pärit laeva tantsubaarist, kus need remondi ajal paremate vastu välja oli vahetatud.

„Kas su kõht koriseb või tuleb see Hurriganesi kassetilt,“ küsis Mart vaikust katkestades.

„Kõht ikka, ma ei jõudnud hommikul midagi suhu pista,“ vastas Ingo poolunest virgudes.

Mäos pööras Mart siledaks sõidetud rehvidega Lada teeäärse kohvik-baari juurde. Ta parkis auto otse trepi ette.

„Pole mõtet jala käia, kui masin perse all,“ ühmas ta. See oli autoomanike järjest kasvava klanni tüüpiline mõttelaad.

Take a trip to East and West, you find that you don't know anything ...

Mart võttis luitunud teksatagi seljast ja jättis selle esiistmele. Autost väljudes võttis ta tagi põuetaskust mingi musta eseme ja torkas selle ruudulise särgi alla püksivärvli vahele.

Kohvikust kuuldus kõva tümpsu. Ust avades lõikas kuulmetesse Doktor Albani hitt „It's My Life“, mis tekitas sisenejates tunde, nagu oleksid nad diskole sattunud. Kuigi väljas oli valge, oli kohvikus pea-aegu pime. Paik meenutas nõukogudeaegset ööklubi, kus kundede nägusid oli hämaras raske näha. Teisi kliente kohvikus polnud.

Mehed siirdusid leti äärde. Selle taga seisis end Doktor Albani taktis õõtsutatav punase pruntis suuga neiuke. Vaatepilt tõi Ingole meelde värske artikli, mis rääkis Tallinnas teismeliste seas läbi viidud küsitlusest nende sooviametite kohta. Tulemus oli nii uurimuse läbiviijatele kui ka lapsevanematele üllatus. Teismeliste ihaldatuim amet oli prostituut.

Vaevalt et baarileti taga seisev lapsenäoga neiu just selle ameti esindaja oli, aga millegipärast selline tahtis ta välja näha küll. Tal oli seljas sügava dekolteega ülilühike liibuv tiigrimustriline kleit. Pealaele kuhjatud tupeeritud juuksepahmakaga neiu jätkas rahu pikkade küünte lakkimist, seejärel hõljutas käsi õhus, oodates laki kuivamist. Samal ajal puhus ta suuri lõhki plaksatavaid nätsumulle.

See oli nõukogude ajast pärit hoiak, mis näitas, et mitte klient, vaid müüja on kuningas.

Olles vaatemängu mõnda aega jälginud, hõikas Ingo üle melu: „Kas te võiksite selle diskotümpsu vaiksemaks keerata?“

Neiu silmitses tulijaid ilmel, millest võis välja lugeda: igavesed matsid. Siis pööras ta end kontsadel sada kaheksakümmend kraadi ja keeras heli maha.

Ingo tellis endale ja Mardile musta kohvi, kiluleibu ja Moskva saiu. Ta maksis ostu eest, visates letil olevale metalltaldrikule nii palju rublasid, et selle eest oleks aasta varem saanud baari alkoholist tühjaks osta.

Mart istus nurgalauda, kuid tõusis äkki püsti, tõmbas vöö vahelt välja relva ja pani selle kolinal lauale leivataldriku kõrvale. Laua kohal rippuvas punktvalguses lebas Makarov R-61. Ingo silmitses, kulm kortsus, püstit ja vaatas küsivalt Mardile otsa.

„Noh, see surus vastikult vastu kõhtu,“ kaebas Mart.

„Õnneks ei läinud pauk lahti. Arvad sa tõesti, et ilma püstolita tehakse koosolekul vale otsus või?“ küsis Ingo.

Mart haukas kiluleivast suutäie, mälus seda pikalt, neelas alla ja lausus: „Me sõidame ju Orumetsa. Iial ei või teada, kunas selles külas Makarovit vaja läheb!“

Ingole meeldis Mardi must huumor, aga püstol kohvikulaual oli juba liig. Tallinnas elades oli ta küll märganud, et relvastatud vägivald oli ajalehtedes igapäevane jututeema. Sageli kirjeldati jõukude omavahelisi arveteklaarimisi, kus mõni bandiit surma sai. Metsast leiti aeg-ajalt laipu kuuliauguga kuklas.

Ingo oli Tallinnas oma silmaga näinud, kuidas ööklubisse pidutsema tulnud mehed relvad riidehoidu valve alla jätsid. Püstol tundus uusrikaste varustusse kuuluvat sama loomulikult nagu paks rahakott, kamm ja seksikas seltsidaam.

EESTLASED PÄÄSTSID SOOME

Rami Jokinen, Helsingi-Tallinn,

18. november 1991

Ingo oli eelmisel sügisel tiiburlaevaga Helsingist Tallinna sõitnud. Hetk enne kui laev Makasiini terminali kaist eemaldus, vajus Ingo kõrvale hingeldades istuma kogukas mees.

Juba sadamas oli tõusnud kõva tuul, ennustati lausa tormi. Ingo juurdles selle üle, kuidas ta poolteist tundi kestva reisi oksendamata üle elab. Ta teadis, et pilgu horisondile kinnitamine aitab iiveldust ära hoida. Väikeses tiiburis polnud see aga võimalik, sest kõrged lained pritsisid vahtu vastu aknaid ja varjasid silmapiiri.

Ingo kõrvale istunud mehel oli käes longeropurk, joogikõrs sees. Ingo tundis huvi, kas kõrrega joomine on nüüd moes.

Mees vastas, et üldiselt ta longerot ei joo, ei kõrrega ega ilma, aga sellise ilmaga tasub seda teha. Ta seletas, et aju tuleb tuimestada, enne kui ristlainetus tiiburit üles-alla pillutama hakkab. Ingo uuris, mis kõrrel ja longerol sellega pistmist on. Mees selgitas, et läbi kõrre juues mõjuvat alkohol vahetult tasakaaluelundile ajus, nii et arstirohust saab ruttu abi.

Tavaliselt Ingo alkoholi ei pruukinud, aga peagi tõi kõikuva laeva kitsas läbikäigus vaevu püsti püsiv ettekandja tallegi longero. Jutukas kõrvalistuja tutvustas end Ingole. Ta nimi oli Rami Jokinen ja ta oli Ida-Soomes elav dramaturg ja lavastaja. Ta olevat noorena

kõva rokimees olnud ja mängivat nüüdki teatrirahva isetegevuslikus bändis.

Jokinen hakkas jutustama, kuidas ta vanaisa oli võidelnud Soome jätkusõjas Punaarmee vastu koos eestlastest vabatahtlike, soomepoistega. Sõjaveteranist vanaisa uskus kindlalt, et Soome sõjajärgsest ajaloost oleks eestlaste abita kujunenud Eesti saatuse sarnane tragöödia. Jokinen seletas, et kannab hinges vanaisalt päritud auvõlga eestlaste toodud ohvrite eest. „Sugulasrahvas võitles Soome vabaduse ja Eesti au eest,“ oli Jokineni vanaisa kinnitanud.

Enne vanaisa surma oli Jokinen lubanud seda auvõlga tasuda, tehes midagi käegakatsutavat Eesti ja eestlaste heaks. Juba järgmisest purgist longerot imedes rääkis Jokinen edasi, et jätab rõivaabi ja rahalise toetuse andmise teistele. Professionaalse lavastajana kavatses ta hoopis korraldada Eesti taasiseseisvumise esimese aastapäeva puhul peo. See ei pidanud olema mingi pingviinide paraad, kus tähtsad härrased üksteist vastastikku üles kiidavad, seletas ta. Sellest pidi tulema kahepäevane lahedas õhkkonnas rahvapidu muusika ja filmiseanssidega. Kui esimene pidu korda läheb, oli tal plaan arendada sellest igasuvine traditsioon.

„Ürituse nimeks saab Päikesefestival. Ja tead miks? Päike on lõpuks jälle hakanud ka eestlaste õuele paistma,“ põhjendas Jokinen.

Tühjendanud longeropurgi, teatas Jokinen, et oli eelmisel suvel Lõuna-Eestist Haanja kõrgustikult sobiva festivalipaiga leidnud. Hakkaja mehena oli ta Orumetsas sedamaid Jaanijärve pargi neljaks päevaks festivali jaoks kinni pannud.

Kuuldes, et Ingo elab Eestis ja räägib sulaselget eesti keelt, sattus Jokinen vaimustusse. Kui Ingo lisas veel, et korraldas kümmekond aastat tagasi kodukandis minipunkfestivali, hakkas Jokinen juhuslikku reisikaaslast kohe festivalikorraldajate hulka värbama. Ta seletas, et on festivali jaoks Eestis registreeritud kooperatiivi asutanud, mille omanike hulka kuulusid lisaks temale ka kaks kohalikku.

„Kahjuks ei tunne ma neid mehi eriti hästi. Sain nendega ühel teatrireisil Tallinnas juhuslikult kokku. Seepärast vajan kampa usaldusväärset soomlast,“ ütles Jokinen.

„Asutasid siis firma täitsa tundmatute kompanjonidega. Hulljulge tegu,“ kommenteeris Ingo.

Jokinen tunnistas, et asi on riskantne. Ta põhjendas firma asutamise kiirust vajadusega festivali korraldamisega pihta hakata.

Jokinen teadis kompanjonide kohta vaid seda, et Jaanus Morozov oli korraldanud Tallinna äärelinnas väikest sorti rokiõhtuid. Teine osanik oli juuratudengist bassimängija Lars.

„Larsi iidol on Soome elektrilise basskitarri kuningas Pekka Pohjola. Wigwamit peab Lars omas laadis biitlite tasemel bändiks. Kindlalt oma ala spetsialist,“ tõdes Jokinen.

Jokinen rõhutas, et ei pea oma kompanjone petturiteks, kelle eest Soomes aina hoiatatakse, kui Eestist või eestlastest juttu tuleb. Ta tahtis Eestis elavat soomlast oma paremaks käeks vaid praktilistel kaalutlustel. Mingitele talgutele ta Ingot ahvatleda ei kavatsenud, töö eest lubas korralikult palka maksta. Ingo vastas, et tehku Jokinen talle pakkumine, küll ta siis vaatab. Ta oli veidi mures, kas tal festivaliga tegelemiseks ikka aega jagub. Ta rabas niigi seitse päeva nädalas reisiagenditööd teha. Lisaks vajas tema Lõuna-Pohjanmaal haigussest toibuv isa aeg-ajalt nii hingelist kui ka füüsilist abi. Isa tervise oli võtnud tema pankroti äärel firma.

„Kui esimene festival korda läheb, on järgnevateks suvedeks trumbid meie käes. Ma ei tegele sellega rikastumise pärast, aga ega rahale kätt ette ka ei pane. Osa tulust on muidugi sinu,“ kinnitas Jokinen, tellides ettekandjalt Ingo vastuseisust hoolimata kaks longerot juurde.

Ingo pidas Jokineni unelmat pisut lapsikuks ja liiga kõrgelennuliseks, aga samas pakkus see talle ka huvi. Selline koostööpakkumine kõditas Ingo enesearmastust. Oli ta ju lapsest saati tahtnud midagi

uut teha. Nagu see omatehtud pomm, mis kõmatades ühelt koolivennalt sõrme võttis, või siis vanemate loata juuste roheliseks värvimine, kui punk veel noor oli.

Oma rokiast asjatundlikkust rõhutades uhkustas Jokinen, et on ka muusikamaailmas ilma teinud: „1981. aastal promosin ideed Juice Leskineni „Tuuliajolla“ lõbusõidust. Mu onul oli üks sisevetel purjetamiseks kasutatud laev. Mika ja Aki Kaurismäki filmi „Saimaailmiö“ saab Päikesefestivalil Orumetsa kultuurimajas muuseas tasuta näha,“ sõnas Jokinen, hääles kogunud festivalimoguli enesekindlust.

Tallinna Linnahalli sadam hakkas juba paistma, kuid Jokinen jätkas Ingo koostööle ahvatlemist. Jokineni nägemus oli, et Päikesefestivalist kasvaks edaspidi välja maailmamuusika festival. Ajapuudust põhjuseks tuues punnis Ingo ettepanekule kõvasti vastu. Teisalt nägi ta end aga juba tulevases eduloos kaasalööjana. Ta kujutles end Tallinna lennuväljal Baltimaade suurimale festivalile saabu- vaid maailmakuulsaid artiste vastu võtmas.

Jokineni pealekäimise mõjul hakkas Ingo lõpuks uskuma, et saab festivaliasjadega muu töö kõrvalt hakkama küll. Vahetult enne seda, kui tiiburlaeval kuulutati „Tere tulemast Tallinna“, löid Jokinen ja Ingo koostöö märgiks käed.

Juba järgmisel hommikul hakkas Ingo tehtut kahetsema. Talle tegi meelehärmi, et oli kerges longerouimas Jokineni survele järele andnud. Kui ta aga asja üle päev otsa juurelnud oli, ei julgenud ta oma lubadusest enam ka taganeda.

Kahetsus kadus paari päevaga. Selle põhjuseks oli ühes ajakirjas ilmunud lühike artikkel, kus mainiti lauljat nimega Linda. Juures oli foto hoogsalt tantsivast seksikast blondiinist. Pildiallkirjast selgus, et neuu diskomuusika esikplaat oli Prantsusmaal edetabeli tippu tõusnud. Asja tegi huvitavamaks see, et Linda esivanemad olid pärit ühelt Lääne-Eesti saarelt. Linda ise sündis ja kasvas üles Rootsis. Artiklis

kirjutati, et ta räägib eesti keelt täiesti puhtalt. Ingot rõõmustas ka, et diskotähe suurim soov oli esineda vanemate sünnimaal Eestis. Tal tekkis mõte, et Linda esinemisest võiks kujuneda festivali säravaim teemant.

Kui Ingo asjast Jokinenile rääkis, taipas too kohe Linda päritolu tähtsust eestlaste jaoks.

„Ta on ainuke eestlane, kelle plaat on välismaal edetabelite tippu tõusnud. Kõik need tuntud kohalikud lauljad – jaakjoalad, tönismägid ja anneveskid – on nõukaaegsed tähed. Linda on Kesk-Euroopa kuulsus ja meie teeme temast Eestis rahvuskangelase! Nüüd, kus Eesti on vabaks lauldud, tuleb Linda esivanemate maale tagasi!“ oli Jokineni nägemus asjast.

Ingo märkis, et Linda on sündinud väliseestlaste peres. See polnud eestlaste jaoks tingimata positiivne asi. 1940ndatel Eestist lahkunuid pidas nii mõnigi reeturiteks. Mõeldi, et põgenikud jätsid oma rahvuskaaslased idast tulnud okupantide ranga ikke alla egoistlikult maha. See võis mõjutada ka suhtumist Lindasse. Jokinen oli aga kindel, et eestlased on rahvuskaaslase võidukäigu üle välismaal hoopis uhked, elagu ta siis Göteborgis, Pariisis või Võrus.

Ingo esimeseks tööks oli Linda festivali peaesinejaks palkamine. Lõputu helistamise tulemusena sai ta viimaks staari telefonitoru otsa. Linda rõõmustas esinemiskutse üle, aga ütles, et upub tänu hitiks tõusnud plaadile ja järgnenud meediamöllule kutsetetulla alla. Ta lubas prantslasest mänedžerilt uurida, missugune on olukord augustis, Jaanijärve festivali ajal.

Linda helistas paari päeva pärast tagasi ja teatas Ingole, et esinemine Eestis on mõeldav küll, kui täidetakse mänedžeri tingimused.

„Vägev!“ hüüatas Ingo. Kui ta aga esimese tingimuse ära kuulis, sai tema vaimustus otsa. Mänedžer nõudis Linda esinemise eest nelja tuhande dollari suurust ettemaksu. See oli Ingo nelja kuu palk.

„Selle raha eest saab Eestis mõnes väikelinnas kahetoalise korteri osta. Miks nii palju?“ uuris ta.

Linda põhjendas asja sellega, et kavva kuulub ka kahe prantsuse tiptantsija esinemine. Summa koosnevat nende esinemistasust ja lennupiletitest.

„Päris suur hulk raha, arvestades, et festival korraldatakse vaeses Eestis,“ märkis Ingo.

„Mina ei oska summa suuruse kohta midagi öelda. Mina vaid laulan ja tantsin. Mänedžer Jacques ütles, et ettemaks tuleb tasuda kümne päeva jooksul, sest mind tahetakse samal ajal esinema ka Belgiasse ja Hollandisse.“

Ingo lubas võimalikult ruttu tagasi helistada.

„Kas see suurepärase idee jääb nüüd siis raha taha? Ma ei saa sellist summat muude ettemaksu nõudvate kulude kõrvalt kuidagi kokku. Aga sina?“ küsis Jokinen Ingolt.

„Minu jaoks on see liiga suur summa. Ega su kompanjonid Morozov ja Kadastik saa õlga alla panna?“

Jokineni teada olid mõlemal näpud põhjas, nii et neilt ei tasunud küsidagi.

„Sinu vanemad ajavad äri ja sul on teisigi hästikindlustatud sugulasi. Piinlik lugu, aga muud lahendust vist pole, kui neilt abi paluda.“

Ingo laitis sellise mõtte kohe maha. Ta rääkis, et isa on pangakriisi ja kehvade aegade tõttu majanduslikes raskustes ja ema rahavaru kulub parfümeeriapoe ja reisibüroo käigus hoidmise peale. Ülearust raha polnud kummalgi.

„Kui me Lindat ei saa, mida me siis teeme?“ mõtiskles Jokinen. „Kas see nõukaaegne staar Tõnis Mägi on Linda asemel küllalt kõva nimi?“

„Ei. Mäks kargas ära Rootsi. Ta liigub seal mingite usklikte seltskonnas,“ oli Ingo kuulnud.

Ingo ei saanud suluseisu tõttu öösiti und. Ta sai väga hästi aru,

et Linda esinema saamine tähendaks festivali kindlat kordaminekut. Kui käeulatuses olevast võimalusest ei suudeta nelja tuhande dollari tõttu kinni haarata, võib kogu mõtte hoopis maha matta. Kuna Ingo oli lubanud korraldustöös täie hooga kaasa lüüa, ärkas temas siiani uinunud olekus olnud riskiäri mees.

Ingo vaagis mõttes tuttavaid ja sugulasi, kes umbsõlme lahti võinuks harutada, ning võttis siis julguse kokku ja otsustas emalt abi küsida. Kui üldse keegi, siis ema võis talle hädas abikäe ulatada. Enne kui Ingo emale seletas, milleks laenu vaja oli, pressis ta temalt välja lubaduse, et isale asjast ei räägita.

„Sa ju tead, et nüüd püsib kogu elu noateral. Tahaksin sind aidata, aga majanduslanguse tõttu ei tasu äri end ära. Sellise summa väljavõtmine pole praegu võimalik,“ oli ema Anja vastus.

Ingo oli Päikesefestivali suutnud siiski nii paljulubavalt kirjeldada, et Anja otsustas oma võimalusi veel kaaluda. Kuna ema abi tundus siiski küsitav, hakkas Ingo mõtlema võimalikele Eesti artistidele. Lindaga võrreldes tundusid need aga üpris väikesed tegijad, liiga kulunud ja argised. Ingo oli juba lootust kaotamas, kui ema helistas. Tal oli hea uudis. Nimelt oli Osuuspankki andnud talle kaupluse jaoks tähtajalist investeerimislenu. Anja oli keemiakaupluse varasema laenu juba aastate eest tagasi maksnud. Pank pidas Anjat heaks kliendiks, kuna ettevõtte kõik finantstehingud tehti samas pangas.

Kuuldes, et asi laheneb positiivselt, lubas Jokinen Ingole lisaks töötasule tuhat marka boonust.

„Seda muidugi juhul, kui saame festivalist kopsakat tulu,“ lisas Jokinen.